

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
60. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hetli
1933. évi március 13

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *Leszedés* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. - Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. - **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Einstein élete is veszélyben forgott Kaliforniában

Lehet örülni?

A hitleri téboly kormányképessége — halljuk be — nemcsak a németországi náciörökben keltett örömet. Hitlernek, akiben egy feltámaszthatatlanul meghalt és örökre elmúlt világ Messiasát látták, — az egész világon voltak és vannak hívei.

Azok, akik a legegyszerűbb politikai matematika alapján kalkulálnak, azt hit-
ték, hogy a Frázislovag új horogkeresz-
tes hadjárata meghódítja az ő számukra
is az elveszett Szentföldet és néhány ször-
nyű esztendőn keresztül a gigászirá tör-
zst mázoló legény valóságos csodaképet
festett a leszűrkült horizontokra.

A hitleri zagyaság sohasem volt egy-
ponalú. Az ugynevezett náci-program so-
hasem maradt egyetlen eszmei vonalon.
Amikor még csak szavakról volt szó, már
akkor is állandó volt a kilengés. A nagy
világkaoszban ez a zagyaság azonban
létfajosságát, valóságos patinát ka-
pott. A bombasztok analitikusai megolá-
gították a homályt és ellentmondást.

A világháború utáni világgazdasági és
világpolitikai abszurdumokból, a másik
oldal szörnyű hazugságaiból virult ki ez
a beteg virág, ez a csontváz, amely erő-
látzatot kapott. Az emberek megszépít-
tették a maguk számára a halálfejet és
nem akarták látni a nagy kaszát, amely
elintézi még azt a kis reménytermést is,
amely még élt a lelkekben.

Hitler végezni fog a marxizmussal, Hit-
ler végezni fog a gyilkos válsággal, a
franciákkal és a rossz békeszerződéssel.

Szentté avatták ezt a végezetes negati-
vumot, amely a világháború szennyes ta-
lajából nőtt ki és amelyet az ugynevezett
béke tragikus kérészei tenyésztettek ki
akaratlanul.

És most, Hitler itt van. Lehetne örülni.
De lehet-e örülni?

A gázolás természetéhez tartozik, hogy
nincs megkülönböztetés. A lejtőn nem
működnek a fékek és nincs válogatás. A
gázolási hajlam mindig zuhanássá fajul
és nincs megállás.

A törökök után sorra kerülnek a zsi-
dok és következik a katolikusok is.
A németországi centrum éveken át a fők-
szerepét töltötte be. Ide pedig nincs szük-
ség fékre. Sorra kerül mindenki, aki ut-
ban volt és utban van. Lehet örülni?

Párisban már tanácskoznak, a fran-
ciák már gyűjtik és gyurják a szövetsé-
geseket. A német ragály már áttért
Ausztriára is.

Az éhes katonák, akik éveken át fuj-
ták a kórust a Hitler félelmetes szolamú-
hoz, jutalmat, zsoldot és bért akarnak.
Már elköpetkezett az idő, amikor az
apostol sem ura és parancsolója a hor-
dának, amely vért szagolt és tüzet látott.
Több vért és több tüzet akarnak.

Hitler kénytelen lesz számukra fel-
ajánlani a világot.

AZ ÚJ KONVERZIÓ:

A tőke nem csökken, csak a kamat

A hitelező beleegyezésével redukálód-
hatik csak az alapadósság

A kormány javaslata körül máris viharos a hangulat

Bukarest, március 12.

Az igazságügyminisztérium, mint már em-
lítettük, konverziós törvényjavaslatot készí-
tett, amelynek lényegét az alábbiakban is-
mertetjük:

SZABÁLYOZÁS ALÁ KERÜLO ADÓSSÁGOK

Minden román adós, akár magán-, akár jogi
személyiség, ha bármily összegű visszafize-
tendő pénzzel tartozik, részesülhet e törvény
kedvezményeiben, amelyek az adósok és hi-
telezők viszonyát szabályozzák.

E törvény rendelkezései alá esik minden
követelés, amely 1927. január elseje után, de

1931. december 18-a előtt keletkezett, függet-
lenül attól, hogy megtámadtatott-e valamely
bírói határozat által s függetlenül a követe-
lés biztosítására bekebelezett javak tulajdon-
jogában létrejött változástól.

Az 1927. január 1-e előtt keletkezett adós-
ságok az 1927. január elsejei mennyiségükben
határozatnak meg.

A VÉGREHAJTÁSOK FELFÜG- GESZTÉSE

E törvény kihirdetésétől számított három
hónapig, feltételezve, hogy az adós és hitelező
között nem jött létre magánegyezség, s leg-
feljebb annak a jogi fórumnak, vagy béke-

biróságnak, amely elé az adósság kérdése
előterjesztetett, végleges határozatát, egyet-
len adós ellen sem vezethető semmiféle címen
lefoglalás, vagy végrehajtás, semmiféle for-
mában, sem ingatlan, sem ingó birtokkal
kapcsolatban, sőt még az ezekből származó
jövedelmekkel kapcsolatban sem, ha az adós-
ság 1927. január 1. és 1931. december 18. kö-
zött keletkezett.

A fenti rendelkezések nem érvényesek az
államnak, a megyének, a városoknak, közsé-
geknek, vagy olyan állami intézményeknek,
amelyeknek költségvetése az állami budgetből
felik ki, vagy pedig közpénzeket forgatnak,
a követeléseivel kapcsolatban.

A kamatok újraszámítása

A kamatok kamatra vonatkozó szerződési
klauszulák jogérvényüket veszítik.

Ha a követeléseket megújították, vagy zá-
log, jelzálog, vagy bármely más uton biztosít-
tatták, a kamatok megállapítása a követelés
eredeti időpontjától s nem a megújítás, vagy a
biztosítás időpontjától történik.

Ha egy hitelezőnek több követelése van
ugyanazon adóssal szemben, a kamatok meg-
állapítása az összes követelésekre a legrégibb
adósság alapján történik.

Az adós részéről történt időközi törleszté-
sek e kalkuláció alkalmával a legújabb adós-
ság számlájára tudatnak be.

Folyószámlaköveteléseknél, folyószámlaköl-
csönöknél, vagy hasonló ügyleteknél, a töké-
sített kamatok az előző bekezdés elvei sze-
rint, szintén csökkentetnek.

A nem hazai valutában megállapított köve-
teleseknél az adósságnak a kamat megállapítása
érdekében joga van kérni, hogy a követelést
lejbe változtassák át, mégpedig a kölcsön
megkötésének napján, vagy a jelen törvény
kihirdetésének napján érvényes árfolyam
alapján.

A nem hazai pénznemben történt törlesz-
tések lejbe számítottak át, mégpedig a tör-
lesztés napjának árfolyama alapján.

Hogy pontosan megállapíthassák a bármily-
en formában szedett kamatok összegét, el-
fogadható a bizonyítás bármilyen formája.

A kamatokra, vagy más járulékokra fize-
tendő kamatra vonatkozó megállapodás ér-
vénytelen.

A kamatokra, vagy járulékokra fizetett
összegek betudatnak az alapadósságra, de
csakis ez alapadósság összegének erejéig.

Kivételek:

1. Az államnak, a megyéknek, a városok
és községeknek és az állami költségvetésből
táplálkozó, vagy közpénzt forgató állami in-
tézményeknek követelése, valamint az ezek-
kel szemben fennálló követelések.

2. Az időszaki szolgáltatások: tartásdíjak,
életjáradékok és hasonlóak.

3. Fizetési megtérítések.

4. Az ingatlan javak vételárának hátralé-

kából származó követelések, amelyre az el-
adónak előjogot biztosítottak.

5. A lakásszerződések, a bér, vagy árenda
mennyiségét illetően, valamint az e számlán
fennálló hátralékok.

6. Bármily természetű szolgálati lakás.

7. A fizetések.

8. Büntetésekből és a büntetőjogban foglalt
kihágásokból származó összes károk, még ak-
kor is, ha maga a büntett amnesztia alá
esett.

9. A követelések, amelyeket csőd-, vagy
kényszeregyezségi eljárás során hajtanak
végre.

FÖLDHITELKÖVETÉSEK

Az ideiglenesen létesített jelzáloghitelinté-

A tartozások részletfizetése

A tőketartozás összegének bármily csökken-
tése csakis a hitelező beleegyezésével történ-
hetik meg.

Ha több hitelező van és ezeknek legalább
fele beleegyezik a tőkeadósság csökkentésé-
be, akkor ez kötelező az összes hitelezőkre.

Az összes adósok részére, kivéven 10 hektá-
rig terjedőleg, a földtulajdonosokat, a jelen
törvény rendelkezéseinek végrehajtása után

zet, a falusi jelzálog bank és a Casa Rurala
által létesített városi és falusi földhitel ma-
gántársaságok követeléseit hasonlóképpen ki-
vételnek a jelen törvény hatásköréből, azzal,
hogy ezen társaságokra és kötött kölcsönkei-
re vonatkozólag speciális törvények intézked-
nek majd.

Ezen intézetek adóssái részére a jelen tör-
vény kihirdetésétől számított hat hónapi idő-
tartamra moratórium engedélyeztetik.

Ezen intézetek követeléseit alapján megkez-
dett foglalási eljárások, amennyiben a tör-
vény kihirdetésénél nem fejeződtek be végleg-
esen, a moratórium időtartamára felfüggesz-
tetnek.

Érvényben maradt adósságok fizetésére a hi-
telező fizetőképességével arányban álló idő-
haladék engedélyeztetik, a jelen törvényben
meghatározott szempontok alapján.

A részletek elvben egyenlők lesznek és ér-
re, félévre, negyedévre, sőt hónapra is felosz-
thatók, a felek megegyezése, vagy a jelen tör-
vényben meghatározott szervek határozata
szerint.

A parasztagósságok

A legfeljebb 10 hektárnyi birtokkal rendel-
kező, valamint az alább felsorolt, nem töké-
sített kamatokkal terhelt összegekkel tartozó
gazdák adósságaikat 30 év alatt, az e törvény-
ben megjelölt törlesztési táblának megfe-
lelő évi részletekben, egy százalékos kamattal
fizetik vissza:

1. Föld agráradósok, akiknek legfeljebb 10
hektár (20 hold) földjük van, még akkor is,
ha egyéb feltételeknek nem is felelnek meg.

2. Földművelő adósok 10 hektárig, vagy ha
ennél is kevesebbet bírnak tizedben, vagy
bérben, ha jövedelmüknek legalább 60 száza-
léka a földművelésből, vagy adósságuknak

legalább 80 százaléka agrárokból származik.

3. A következő agráradósok: papok, tani-
tók, kisiparosok, falusi kisparaszt malmok
tulajdonosai, valamint a falusi tisztviselők és
nyugdíjasok, akik földet művelnek és nin-
csen 10 hektárnál (20 holdnál) nagyobb bir-
tokuk.

4. Hegyi ősbirtokosok, erdőtulajdonosok,
közirtokosságok tagjai, akiknek birtokré-
szük nem nagyobb 10 hektárnál és jövedel-
mük nem haladja meg a birtokrész után az
évi 10 ezer lejt.

5. A kisajátított, adós falusiak, stabil, de
nem végleges kisajátítási jogcímű tulajdon-

nal, valamint az összes kolonisták, tekintet nélkül a jelen törvény kihirdetése napján birt terület nagyságára, amelyre még nincsen tulajdonjoguk, de a hely engedélyezve van részükre és betelepítve általuk.

Azok a kolonisták, akik az állam által adott területen kívül 10 hektárig még földet vásároltak, részesülnek a jogszabályi konverzió kedvezményében.

Az esetben, ha a hitelező a törvény kihirdetésétől számított 60 napon belül kijelenti, hogy megelégszik a tőke és a tőkésítetlen kamat felével, az adósság évi részletekben fog visszafizettetni, egy-egy részlet egyenlő lévén az évi jövedelem felével, mely jövedelmet az 1932-33-ban fizetett földadó értékéből számítják ki.

A FELEK MEGEGYEZÉSE

A fenti szakaszokban meg nem jelölt összes adósok kötelezettségét arra, hogy a jelen törvény kihirdetésétől számított egy hónapon belül nyilatkozatot juttassanak el akár személyesen, akár más uton az összes hitelezőknek, mely nyilatkozat általuk, vagy megbízottaik által aláírt ajánlat legyen, hogy adósságuk ügyét hajlandók a jelen törvény rendelkezései alapján a hitelezőkkel való barátságos megegyezés alapján rendezni.

Ez ajánlatban az adósok részletesen megjelölik a módokat, amelyek mellett tartozásukat a jövőben rendezni akarják. Megírják az időt, amely alatt letörlesztik adósságukat, a csökkentés mennyiségét, amelyet ohajtanak, az évi részleteket, amelyeket fizetni képesek és a kamatokat.

Azok a hitelezők, akik a törvényben előírt időn belül nem válaszolnak, vagy nem tesznek megegyezéseket, úgy tekintetnek, mint akik az ajánlatot elfogadták.

E körülménynek a megállapítása döntőbizottság útján történik, amely a két fél megírdésével dönt. A bizottság határozata végleges és végrehajtható.

A DÖNTŐBÍRÓSÁG

A döntőbírósnak a következő feladatai lesznek:

Megoldja az összes, bármily természetű jogi konfliktusokat az adósok és hitelezők között, úgy az adósság fennállására, mint mennyiségére, természetére és jogcímére vonatkozólag, dönt a járulékok és biztosítékok kérdésében is. Ez a hatáskör nem vonatkozik a csupán 10 hektár birtokkal rendelkező földművelők konfliktusaira.

A döntőbírósnak állapítja meg a kamatot és csökkentti, a jelen törvényhez alkalmazkodva, az alapadósságot.

Megállapítja az adós fizetőképességét, felülvizsgálva, vajjon az adós által felajánlott évi részletek arányban állanak-e évi jövedelmével?

Megállapítja hasonlóképpen az évi részletfizetések elhalasztásának idejét és ily esetben a kamat kérdését is rendezi.

A hitelezőknek joguk lesz a döntőbírósnak előtti bizonyítani, hogy az adósnak nincsen szüksége a jelen törvény előnyeire.

A bíróság ezt a bizonyítást érvényesnek fogadja el, ha bebizonyul, hogy az adós egy évi jövedelméből képes adósságát kiegyenlíteni.

A határozatok jogalapját képeznek a végrehajtásra, a megítélt összegek erejéig.

A határozatokat annyi példányban készítik el, ahány hitelező van.

A békéltetőbizottság határozatait a hitelezők megtagadhatják, még akkor is, ha a kiegyeztető bizottságok megidéztek őket és ők nem jelentek meg.

Ha a törvény jogerős lesz, minden más konverziós törvény hatályát veszíti.

VIHAROK A JAVASLAT MIATT

A konverziós javaslat körül máris élénk vita indult meg s jellemző, hogy a kormány-pártban is nagy az izgalom. Egy csoport kormánypárti képviselő tegnap Costachescunak, a szenátus elnökének vezetésével felkereste Vajdát, akit arra kértek, hogy azt a javaslatot előbb pártközileg vitassák meg s csak azután terjesszék a parlament elé. Vajda állítólag méltányolta ezt a kívánságot.

25 millió pengő zöld hitelt kapnak a magyarországi gazdák

Budapest, március 12

A magyar pénzügyminiszter a „gazdasági érdekeltségek vezetőitől” huszonötmillió zöld hitelt kér a gazdák részére. Ennek a zöldhitelnek a kamatát a pénzügyi kormány hat százalékban akarja megállapítani.

Atekinetben, hogy kit tekint a magyar pénzügyminiszter a „gazdasági érdekeltségek vezetőinek” és így kik azok, akikre ezt a 25 millió pengőt kivetik, eddig még jelentést nem kaptunk.

Kétórás földrengés Kaliforniában

Longbeach fürdőváros borzalmas katasztrófája

Los Angeles, március 12.

Kaliforniát borzalmas erejű elemi katasztrófa látogatta meg. Pénteken este az ottani időszámítás szerint 17 óra 55 perckor váratlanul erős földrengés rázta meg a híres Longbeach fürdővárost. Az épületek megingottak, a falak megrepedeztek. A villanyvilágítás nyomban megszűnt, mert a vezetékek elszakadtak s a városra teljes sötétség borult.

Hatalmas pánik tört ki. Az emberek az utcákra szaladtak ki s aztán riadt menekülés kezdődött az utcákon is, mert a földlökések ismétlődtek és

két teljes órán keresztül szinte állandó remegésben tartották a földet és irozatos rettegésben a lakosságot.

Az éjszakai órákban repültek szét az első jelentések Kalifornia katasztrófájáról. Kiderült, hogy a földrengés közepontja Longbeach város és fürdő közelébe esett, a földlökések erejét azonban egész Kaliforniában mindenütt érezték.

Santa Barbara és San Diego városok között szinte minden épület leomlott. Ezen a vonalon a pusztulás borzalmas. Longbeach városa és fürdőtelepe azonban még ennél is többet szenvedett.

Itt igazán nem maradt ép egyetlen egy épület sem, még a legszilárdabban épí-

tett középületek is romokban hevernek.

Töveig leomlott a Kereskedelmi Kamara hatalmas palotája és a város számos nagy amerikai méretű áruháza. A romok alatt mindenütt hullák hevernek, mert a falak egyrésze már az első lökések hatása alatt bedőlt. Egyes jelentések szerint Longbeach városban ötven ember esett áldozatul a földrengésnek,

a későbbi jelentés azonban már száz halottól tud.

A könnyebb sebesültek száma egyelőre felbecsülhetetlen. A menekülést és később a mentési munkákat nagyon megnehezítette a sötétség és az az irtózatos pánik, ami a lakosságot mindjárt az első percekben elfogta.

A távolabbi környékeken a helyzet valamivel jobb. Itt az első lökések még nem voltak olyan erősek, hogy az épületek ki ne bírták volna. A lakosságnak volt ideje kimenekülni a házaikból, sőt a főytosan ismétlődő és erősödő lökések miatt a városokból és a falvakból is.

Ebben a pillanatban szinte egész Kalifornia a mezőkön táborozik sátorok alatt, mert a megrongált városokban, az épületek közelében veszedelmes a tartózkodás.

Longbeach fürdője a kaliforniai felső tízezer találkozó helye volt. Igazi nagy-

méretű amerikai üdülőhely, ahol a dollárok garmadája uszott el minden nap. A hollywoodi filmvilág nagyságai is rendszerint szórakoztak fényes palotákban és hatalmas értékeket képviselő előkelő villákban. Most mindez romhalmazz.

Az első segítséget az amerikai haditengerészet vitte a katasztrófával sújtott területeknek. A haditengerészet néhány egysége ugyszólván szemtanúja volt a katasztrófának. Láta és érezte a földrengést, amelynek hatása alatt a tenger is borzalmasan nyugtalan volt.

A reggeli órákban híre terjedt annak is, hogy a híres kaliforniai olajmezők kigyulladtak s most borzalmas tüzvész pusztít az olajtelepeken.

Erre a híre a haditengerészet utátszapatokat is küldött a partra. Egyébként pedig élelmiszert és kötszereket rakodott ki, hogy az inségesek és a sebesültek segítségére lehessen.

Roosevelt elnök a szerencsétlenség hírére táviratilag fejezte ki részvétét s ugyanakkor bejelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya minden lehetőséget megtesz a károsultak felkarolására.

Az újabb jelentések azt hozzák hírül, hogy Longbeach városban több helyen tűz ütött ki s így a lángok pusztították el azt, amit a földrengés meghagyott.

A halottak száma meghaladja az ötszázat

A kaliforniai földrengésről érkező újabb jelentésekből egyre nagyobb méretekben bontakozik ki a katasztrófa képe. Kiderül többek között az, hogy az előbbi jelentések csak Longbeach város és fürdő halottjait közölték, arról azonban még nem tudtak, hogy a távolabbi vidékeken mennyi lehet a halottak és a sebesültek száma. Tekintettel arra, hogy a földrengés középpontja megállapíthatóan ennél a mondain fürdőhelynél volt, a jelentések nagyrésze csak ezzel a környékel törődik, a többi elhanyagolja.

Rooseveltné az áldozatok között?

Newyorkban és Washingtonban óriási szenzációt keltett az a hír, hogy

Roosevelt elnöknek a felesége a katasztrófa idején Longbeachban volt s talán az áldozatok között lehet, mert mindeztideig nem adott életjelt magáról.

Roosevelt elnök több ízben keresett telefonon összeköttetést Losangelessal, de megnyugtató választ nem kapott. A hatóságok nem tudnak semmit Rooseveltné-

Newyorkból továbbított új jelentés szerint Longbeachban a halottak száma 121, a sebesülteké pedig 4150. Ezek csak a súlyosabb sebesültek. Vannak olyan hírek is, amelyek szerint a halottak száma meghaladja az ötszázat is, ezt a hírt azonban Newyork tulzottnak tartja. A város és környéke területén egyébként 10 ezer tengerész dolgozik a romok eltakarításán, ami azért is nagyon sürgős, mert a romok alatt még lehetnek élő és segítségre váró emberek.

ról, mert Longbeach-el alig lehet összeköttetést kapni, az érkező hírek pedig zavarosak és megbízhatatlanok.

Rooseveltné kívül még volt egy nagyon előkelő vendége Longbeachnak a katasztrófa idején. Einstein ez az előkelő vendég, aki eladást tartott az ottani egyetemen. Róla már érkeztek megnyugtató hírek. Pár perccel azelőtt hagyta el az egyetem épületét, mielőtt a falak összeestek volna. Ő tehát szerencsésen megmenekült.

Borzalmas pánik a fegyházban

Az újabb jelentések hozzák hírül azt is, hogy a legtöbb áldozat a város fegyházában van, ahol a földlökések miatt borzalmas pánik tört ki.

A rabok kétségbeesetten véresre verték öklüket celláik ajtaján, amikor recsegettropogott fölöttük az épület, az örök azonban részben nem merték kinyitni az ajtókat, részben rajtuk is annyira erő vett a pánik, hogy nem törődtek a rabokkal, csak a maguk menekülésére gondoltak.

Kaliforniának egyébként az utóbbi száz év alatt ez már a második nagy katasztrófája. Az első földrengés 1906-ban volt és ez még a mostaninál is borzalmasabb méretekben pusztított. Akkor San Francisco esett a katasztrófa középpontjába s a halottak száma meghaladta az 5 ezeret. Több mint 10 ezer ember vált hajléktalanná. A földlökések napokig megismétlődtek s a lakosság he-

tekig élt rettegésben.

A mostani földrengés is hosszú ideig tartott. Még szombaton délelőtt is érezték lökéseket, a föld morajlása pedig most is állandóan tart. A lakosság azonban már annyira fáradt és fásult, hogy nincs ereje az újabb riadalomra. Longbeachban egyébként a földrengéssel egyidejűleg szökőár is pusztított. A tengerpartot mindenütt hatalmas vízár lepte el. A kisebb vitorlások és gőzösökről semmi hír nincsen s így valóban nem lehetetlen, hogy a halottak száma még szaporodni fog.

Hollywood, a ragyogó filmváros borzalmas károkat szenvedett.

Az itteni kár szinte felbecsülhetetlen.

San Pedroban egy domb egészen elsüllyedt, a villamosművek olajtartályai pedig kigyulladtak és elpusztítottak a környéken mindent. Innen terjedő hírek szerint ott a halottak száma meghaladja

a háromszázat, bár ez a hír tulzottnak látszik. San Pedroban összesen 124 földlökést számoltak meg.

KIGYULLADTAK AZ OLAJMEZŐK

Már az első jelentések is jelezték, hogy egyes hírek szerint a földrengés következtében kigyulladtak a híres kaliforniai olajmezők. Az újabb jelentések megerősítik ezt a hírt Newyorkban felfogott jelentés szerint az olajmezők fölött egy repülőgép kering. Leszállásról szó sem lehet. A lángok 60 méter magasságra csapnak fel s ha valami váratlan csodát nem segít, az olajmezőkön minden megsemmisül.

Legújabb jelentések

Késő éjszakai jelentések szerint Comptonban, ebben a délkaliforniai városban a hatóságok kihirdették az orromállapotot, mert a katasztrófától sújtott területen fosztogatók léptek fel. A karhatalom 47 fosztogatót letartóztatott. Ezek közül három azonnal a helyszínen kivégezték.

Santa Monicában lezuhant egy rendőrségi repülőgép, amely az elpusztított vidék fölött keringett, hogy jelentéseket vegyen és továbbítson. A gép porráégett, három utasa szörnyethalt.

Comptonban a fogházat szombaton délelőtt ki kellett üríteni, mert a megrongálódott épület nem bírta a további, bár már gyenge földlökéseket. Az 1200 fegyencel erős katonai kordon között a városi parkban helyezték el.

Tisztázó jelentés érkezett az olajmezők égéséről is. A fölcsapó lángokat repülőgépről figyelték meg. Most már tudják, hogy Torrencében gyuladt ki a világ legnagyobb kőolajgyűjtő medencéje és teljesen ki is égett. Az olajforrások közül is sok lángokban áll.

Titulescu szerdáig marad Bukarestben

Bukarest, március 12.

Titulescu csak szerdán utazik el a fővárosból. Szombat délelőtt a külügyminiszter Duceval és az ellenzéki pártok többi vezetőivel tárgyalt, ismertetve előttük a külpolitikái helyzetet.

Asira Mozyó
BRASSÓ

Ma és a követ-
kező napokon **Éjjel én... nappal te**
című nagyszerű Ufa vígjáték fut, Nagy Kató és Willy Fritsch-el a főszerepben.
Vasárnap délelőtt nagy ifjúsági előadás.
Jön! A világ legnagyobb filmszínháza Jön!
„A kereszti jegyében”

Hülés ellen

PANFLAVIN - pasztillák-
kal védekezzék. — Vegyen
be naponta néhány

Panflavin-
PASZTILLAT
BAYER

A GÖRING LEJTŐJÉN NINCS MEGÁLLÁS

A szabadjára eresztett náciroham- osztályok teljes anarchiát csináltak Németországban

A szocialisták után sor került a katolikusokra és a zsidókra is

Berlin, március 12.

A Hitler-program második fejezete is lezárult: a birodalom tartományai ma már teljes önállóságot elvesztették. A bajorországi kormánybiztosi kinevezés vezette be ezt a fejezetet és rendre következtek utána: Würtemberg, Hessen és a többiek. A sort Szászország zárta.

Minden állam parlamentjén ma már a horogkeresztes zászló leng. Mi több: Bajorországban a hivatalos birodalmi lobogónak használatát egyszerűen betiltották.

Németország valamennyi államában a nemzeti-szocialisták vették át a hatalmat. A hatalom átvétele aránylag egészen simán ment. Az egyes államok formálisan tiltakoznak, mások ez alkotmány sérelemért a lipsei legfelsőbb birodalmi törvényszékhez fordulnak, de ezek a tiltakozások és perek sokat nem érnek.

A hatalom átvétele a legnagyobb nehézségbe még Bajorországba ütközött, ahol nemcsak a kormány, hanem a bajor néppárt is tiltakozó táviratot intézett Hitlerhez. Egyébként Bajorországban az erőszakoskodó nemzeti szocialisták tegnap este lakásaikból és az ágyból elhurcolták Stülzel belügyminisztert és Scheffer államtanácsost. A két minisztert a Barna Házba szállították, ahol vallatni kezdték őket. A nemzeti-szocialista rohamosztályok aziránt érdeklődtek, hogy milyen titkos rendelkezést adott ki a bajor belügyminiszter és államtitkára a bajor rendőrségnek. Mikor a miniszterek nem vallottak a nemzeti-szocialisták szája-íze szerint, egyszerűen és a szó szoros értelmében elverték őket.

Állítólag olyan rendeletet adott volna ki a belügyminiszter a rendőrségnek, hogy azok — amennyiben a nemzeti-szocialisták csütörtökön megkezdik a középületek megszállását, tüzeljenek a rohamosztályokra.

Epp tábornagy, Bajorország kormánybiztosa a miniszterekkel tettelegesen nemzeti-szocialistákat letartóztatott ugyan, de reggel az erőszakoskodó rohamosztályok már szabadlábban is voltak.

A nemzeti-szocialisták erőszakoskodása egyébként nem ismer határt. Dr. Winterfeld, a német nemzeti néppárt elnöke, helyettese ma levelet intézett Hitlerhez, amelyben megállapítja, hogy bár Göring szavatozóságot vállalt, mégis sűrűn előfordul, hogy a politikai szervezetek embereit házkutatásokat tartanak, okmányokat elkoboznak, letartóztatásokat foganatosítanak, szóval: jogtalanok. Winterfeld megállapítja, hogy ezek a politikai szervezetek, úgynevezett önvédelmi alakulatok, akik ebben a minőségükben ilyen módon semmiesetre sem járhatnak.

Gripá nál a Togal

nagyszerűen bevált. A betegség kezdődő szakában alkalmazva, a tünetek azonnal elmúlnak. Közjegyzői igazolás szerint az utolsó hat hónapban csak orvosok részéről több, mint 1500 szakvélemény érkezett be, közülük nevezetesen egyetemi tanárok, klinikák és kórházak részéről. Meglepő eredmények! Kérdezze meg orvosát! Tegyen még ma egy kísérletet! Ragaszkodjék a Togal-hoz! Ára Lei 52.

el. A német nemzeti néppárt elnöke helyettese sürgős intézkedést kér.

Hitler Winterfeld levelére nem válaszolt, ellenben — annak dokumentálására, hogy ezeket a jogtalanságokat megakarja szüntetni — felhívással fordult a nemzeti szocialisták rohamosztályához. Ez a felhívás arra kéri a rohamosztályokat, hogy fegyverkezten járjanak el, de egyben felszólítja a rohamosztályokat arra is, hogy a magánosoknak vagy a külföldieknek kellemetlenkedő és azokat zaklató kommunistákat azonnal tartóztassák le, vonják felelősségre és juttassák rendőrkézre.

Es most kezdődik a harmadik felvonás

Miután a Hitler-uralom végzett a baloldallal és végzett a tartományokkal is, megkezdődhet a harmadik felvonás. A prologust Essenben Göring mondotta el, ugyanaz a Göring, aki néhány nappal ezelőtt bejelentette már, hogy most, azután a tartományokra kerül a sor.

Göring hesseni beszédében elmondotta, hogy a németeknek a marxizmus halálát el kell érni. Másfelváltva — mondotta Göring — a vörösek minden ellenőrzés nélkül fosztogatták a német államot és a német államvagyonot és ehhez a művelethez a feketék (Németországban a papi és klerikális színezetű centrumot „feketéknek” hívják) őrültek.

— Ha a multak rendszeréről beszélék — mondotta Göring — úgy

a fekete-vörös-sárga internacionálét érttem, amelyben a fekete színt a centrum, a vöröst a szociáldemokrácia és a kommunisták, míg a sárga színt a zsidó nagytőke képviselik.

— A politikai hadállásokból már kikergettük őket — mondotta tovább Göring — most aztán a hadtáp vonalára kerül a sor: a betegpénztárakra, az állami és községi hivatalokra, az áruházakra és a kereskedésekre. Olyan törvényt akarunk hozni, amely minden végkielégítés vagy nyugdíj nélkül kiűzi ezeket a ka'andorokat a hivatalokból, sőt gondoskodunk arról is, hogy egyes uraktól elkobozzuk azt, amit az évek során összeharagsoltak.

Ez a nyilatkozat nyilvános bejelentése annak, hogy nemcsak a közhivatalokat tisztítják meg a baloldali elemektől, de a gazdasági életet is megtisztítják a zsidó kereskedőktől és a zsidó nagytőkéktől.

A harmadik felvonás tehát a zsidók ellen szól.

Annak előjele, hogy a zsidók ellen valami készül, máris megvan a hatása. Párisi jelentések szerint a Vogezekebe és Ardennekebe, de még magában Párisba is egyre sűrűbben érkeznek németországi zsidó menekültek.

Egész családok elhagyják Németországot, mert nem akarják a velük szemben is elkövetkező terrort bevárni. Kattovitz jelentések meg arról számolnak be, hogy oda ma Németországból 240 menekülő zsidó család érkezett.

Egyébként ugyanebben a beszédében Göring még azt is elmondotta, hogy Németországban addig, amíg a külföldi lapok olyan tenorban írják a német ese-

Szóval Hitler ebben a felhívásában egyenesen engedelmet ad arra, hogy a nemzeti-szocialisták letartóztassanak politikai és kizárólag a nemzeti-szocialisták megállítására bizza, hogy kik kommunisták és kik nem és azt is, hogy kik azok, akik „magánosoknak és külföldieknek” kellemetlenkednek.

Ezzel a felhívással Hitler eleget tett a nemzetipárti kérésének, mert a felhívás csak a kommunisták megrendszabályozásáról beszél, de eleget tett a rohamosztályoknak is, mert azok éppen azt tartják majd kommunistának, aki a kezükbe kerül és akivel végezni akarnak.

ményekről, mint ahogyan azt most tesszük, szociáldemokrata pártállású lap nem jelenik meg. A szociáldemokrata sajtó szabadságáért tehát árat követel a kormány: azt szeretné, ha német szociáldemokratapárt külföldi szervezetei után odahatna, hogy a német eseményeket a

Ujabb súlyos ellenzéki támadás a magyar kormány ellen

Eles kritika Gömbös külpolitikájáról

Budapest, március 12.

A magyar képviselőháznak újra izgalmas napja volt. Eckhardt Tibor tartott nagy beszédet s az egész ellenzéki véleményének adva kifejezést, állást foglalt a régi Bethlen-kormány mellett és a jelenlegi Gömbös-kormány ellen.

Eckhardt különösen a külpolitikai kérdésekkel foglalkozott hosszasan. Idézett Bethlen István volt magyar miniszterelnök berlini beszédéből, amely szerint Magyarországnak minden körülmények között az európai együttműködés gondola szerint kell élnie és gondolnia sem szabad arra, hogy valamilyen ellenszövetségi rendszerhez is csatlakozhatnék. Ő és pártja teljesen egyetért Bethlen megállapításával. Sajnálatos kell megállapítania, hogy a Gömbös-kormány sokkal kevesebb tehetséggel és rugalmassággal irányítja Magyarországot külpolitikáját, mint az előző kormányok. Külpolitikai téren aggasztó visszaesést lehet észlelni. Ma már Magyarország szinte az 1921-es állapotoknál tart. Nemhogy a Bethlen-, de még a Károlyi-kormány alatt sem jöhetett volna létre a kisanant új szerződés.

Az 1914-es hatalmi egyensúlyhoz való visszatérés új háborút jelentene, amely romba döntné Magyarországot és az egész civilizációt.

Aztán pártja programjáról beszélve, Eckhardt kijelentette, hogy ma már egész Európa a politikai és gazdasági valóság megszervezésében keresi a kivezető utat. Ez Magyarország teendője is és ez már nem is politika, mert teljesen összehangzik az egyetemes európai érdekekkel. A független kizsádapárt is ebben a szellemben óhajtja szolgálni a közös érdekeket.

A belügyi helyzettel foglalkozva, kijelentette Eckhardt, hogy

a leghatározottabban visszautasít minden

külföldi sajtó más tenorban tárgyalja és ismertesse.

Ezzel a megkülönböztetéssel hallgatólagosan azt is megmondotta Göring, hogy a kommunista sajtó megszólaltatásáról egyáltalában és soha sem lehet többé szó.

GÖRING KIMONDJA AZ
UTOLSÓ SZÓT

Késő délután érkezett jelentések szerint Göring Essenben még egy beszédet mondott. Ezt a beszédét Göring az aviatikai kiállításon mondotta el s abban rámutatott arra, hogy az ellenséges államok azért akarják a katonai aviatikát elpolgárosítani, hogy az első adandó alkalommal a német aviatikát tönkretessék.

— Ki kell jelentenem, — mondotta Göring — hogy ez a célkitűzésük rajtam úgy megtörik, mint az acélkemény sziklán. Ha ezt a tervüket el nem ejtik, én megyek el Genfbe és kimondom az utolsó szót. Olyan mondom, amelyet még senki se mondott és olyat, hogy minden további tárgyalás lehetetlen lesz.

Elmondta ezek után még a miniszter, hogy a nemzeti-szocialista tömegek letértek az osztályharcról és a rendiségről. — Megunták, hogy tőkés és proletár akarjanak lenni és ezért valamennyien németek lettek.

Ezzel a szép frázissal zárta Göring esseni második beszédét.

Egyébként Göring, mint a birodalmi gyűlés elnöke, március huszonegyedikén délutánra összehívta a birodalmi gyűlést. Tegnap ebben a tárgyalásban azt jelentették, hogy Göring személyekre szóló meghívókat küldött ki s meghívót csak kiválasztott pártok képviselőinek küldött és így nem küldött meghívót a kommunistapárt képviselőinek. Ez a híradás ebben a formájában nem felel meg a valóságnak. Az igazság az, hogy a birodalmi gyűlés összehívásának kérdésében Göring tanácskozásokat folytatott az egyes pártok reprezentánsaival és erre az előzetes értekezletre a kommunistapárt egyetlen tagját sem hívta meg.

diktatórikus törekvést, mert Magyarországon a diktatúrát indokolatlannak látja.

Az egységes párt részéről Schandl Károly szólalt fel s rámutatott arra, hogy sem Gömbösnek, sem senkinek nincs szándékában csatlakozni valamelyik államszövetséghez.

Eckhardt: Ezt nem is mondtam. Közönm az esetleges félreértés helyesbítését!

Schandl azután arról beszélt hosszasan, hogy sem Gömbös, sem pártja nem akarnak diktatúrát bevezetni Magyarországon, mert a diktatúra az ők álláspontjuk szerint sincs szükség.

A képviselőház feszült figyelemmel kísérte végig Eckhardt fejtegetéseit. A folyosón egyre inkább az a vélemény alakult ki, hogy az ellenzéki pártok fellépése rövidesen visszahozza a kormány élére Bethlen Istvánt.

Az ujliberálisok temesvári szervezkedése

Temesvár, március 12.

Bratianu György vasárnap, március 12-én Temesváron lesz, ahol pártja politikai népgyűlést tart.

A népgyűlésen a pártvezéren kívül még Vaitoiu tábarnok, Toma képviselő, Banu volt miniszter és a párt temesvári főemberei fognak szónokolni.

ARTIN
PRAGUE az ideális
biztos, olcsó
hashajtó

Bomlik az osztrák kormány

Bécs, március 12.

A Dollfuss-kormány népjóléti minisztere, a keresztényszocialista Resch dr. lemondott. A lemondást a jelentés nem indokolja, viszont kétségtelen jele ez a lemondás annak, hogy most már a keresztény szocialisták is szembefordultak a Dollfuss-kabinettel.

Roosevelt:

Amerika számára nincs más megoldás, mint a felfegyverkezés

London, március 12.

A Reuter ügynökség Washingtonból kapott jelentése szerint Rooseveltnél elnök és környezete tanácskozásokat tartott a távolkeleti és a németországi eseményekkel kapcsolatban.

Hír szerint ezen a tanácskozáson az

elnök leszögezte, hogy

nagy aggodalommal tölti el Németország ismételt fegyverkezése s miután úgy látszik, hogy az európai államok inkább felszerelnek, mint leszerelnek, Amerika számára sincs más megoldás, mint a fegyverkezés.

A kamara ülése

Madgearu módosította az egyenesadókról szóló javaslatot

A sportegyletek csak 5 százalékos látványossági adót fizetnek

Bukarest, március 12.

A képviselőház szombati ülésén Stefanescu többségi hibáztatja, hogy az állam a különböző hivatalok részére sok helyiséget bérel és ezekért rengeteg bért fizet. Sokkal előnyösebb lenne, ha az állam építtetne.

Pop többségi magasnak találja a különböző okiratok után fizetendő illetékeket és azoknak 40 százalékkal való leszállítását kéri.

Junian interpellációt intéz a belügyminiszterhez, hogy van-e tudomása a brassói szigurancafőnök ama sakkhuzásáról, amellyel el akarta távolítani hivatalából Cincinat Pavelescu brassói táblai főügyészt, a kiváló költőt. A szigurancafőnök ugyanis beadvánnyal fordult az igazságügyminiszterhez, s e beadványban azt állította, hogy Pavelescu elfogult és gyenge a kommunisták irányában.

Madgearu ezután leterzi az egyenes adókról szóló törvényjavaslatot, amelyet a kamara egy ízben már megszavazott, de a szenátus módosított és így a javaslat visszatért a képviselőház elé. Ugyanis az eredeti, nem módosított törvényjavaslat az ugynevezett patenta fixával kapcsolatban 8 osztályba osztotta be a kereskedőket és az iparosokat. A módosítás szerint az osztályok száma ez után tízre emelkedik és a következő adótáblázat foglalja magában:

5000 lejig 300 lej, 10.000 lejig 700 lej, 15.000 lejig 1200 lej, 20.000 lejig 1800 lej, 25.000 lejig 2500 lej, 40.000 lejig 3500 lej, 50.000 lejig 4600 lej, 75.000 lejig 6800 lej, 100.000 lejig 9000 lej,

150.000 lejig 14.000 lej.

Teianu többségi képviselő ismerette ezután, mint előadó, a látványossági adókról szóló törvényjavaslatot. Ekörül nagy vita indult meg. Leon lupista azt fejezte, hogy a mozik a közművelődés szolgálatában állanak, méltánytalan tehát, hogy a nagy adókkal fojtogatják őket. Liviu Jiga többségi képviselő, a temesvári sportkerület elnöke szólal fel ezután és hibáztatja, hogy a javaslat a sportlátványosságok után az eddigi 5 százalék helyett 10 százalékos adót vet ki. Ez lehetetlen állapot, miután a sportegyletek már amúgy is nyomorognak. Romániában 1500 sportegylet van, amelyek eddig évi 750 ezer lej adót fizettek. Erre csak a legnagyobb erőfeszítések árán voltak képesek. Arra kéri a pénzügyminisztert, hogy azok a sportegyletek, amelyek tagjai a sportegyletek szövetségének, ezután is csak öt százalékos adót fizessenek. Madgearu beleegyezik ebbe.

Vajda miniszterelnök a filmszínházak adójával kapcsolatban kihangsúlyozza, hogy a színházak adóbevételeiből a hazai hangosfilmgyártást akarják előmozdítani. Ezt mindenestre számon kell tartaniuk a képviselőknek.

Goga: Ha a kormány megnehezíti a külföldi filmek behozatalát, ezzel semmiesetre se csinál jó hírnevet az országnak.

Végül Radaceanu szociáldemokrata és Costinescu liberális is a cukoradó-javaslat ellen szólaltak fel.

rül ezenkívül a vasutigazgatásnak Aradról való méltánytalan elhelyezése is, valamint az Arad-nagylaki vasúti vonal kiépítése.

Tilea Budapestre utazik

Bukarest, március 12.

Tilea miniszterelnökségi államtitkár a kormány megbízásából a jövő héten egy delegáció élén Budapestre utazik, hogy tárgyalja a magyar megbízottakkal a Románia és Magyarország között újonnan kötendő kliring-egyezmény ügyét.

Maniu és Mihalache külföldi utazásai

Bukarest, március 12.

Mihalache ma este félbeszakítva téli üdülését, Genfbe utazik, ahol MacDonald angol miniszterelnökkel fog beható megbeszéléseket folytatni a leszereléssel kapcsolatban. Maniu a jövő hét folyamán Olaszországba megy, ahol a felsőolaszországi városokat látogatja meg, majd szintén egyheti tartózkodásra Bécsbe utazik.

A ROSSZ EMÉSZTÉS ALSÓ JELE A FEJFAJAS. — A KL-FOGÁSTALAN GYOMOR ÉS BELMUKÖDÉS HELYREÁLLÍTÁSÁNAK ELSŐ GYOGY-SZERE A

MAGNESIA S. PELLEGRINO

EGY ADAGOT TARTALMAZÓ DOBOZ 10— LEI.

VEZÉRKÉPVISELET: G. CENTONZE, București, Strada Clujet 3.

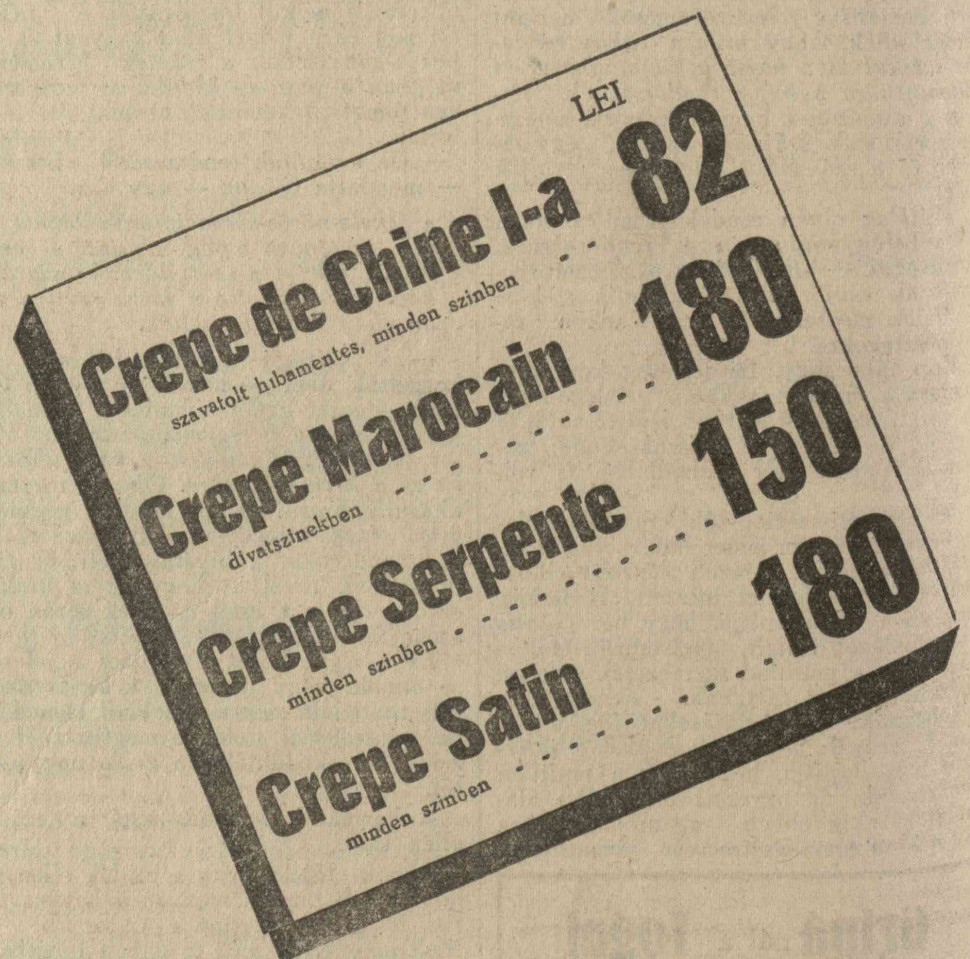
Áradás Lippa környékén

Bukarest, március 12.

A közlekedésügyi miniszteriumhoz érkezett jelentés szerint a Maros Lippa környékén nagy területen kiöntött és

több falut vízzel borított el. Katonai csapatok szállottak ki a veszélyeztetett lakosság segítségére. A jelentések szerint az áradat több hidat is elsodort és ezért a forgalom is szünetel.

Uj saison! Uj árak!

Serilana

sejtem- és szövetáruházban, Brassó, Kapu-u. 3.

Senkisésem fél a Népszövetségtől

A danzigi ágyuk el is dördülhetnek...

A lengyelek háborús fenyegetése

Genf, március 12.

Jelentette a B. L., hogy Lengyelország és Németország között diplomáciai konfliktus tört ki. A konfliktusnak az az oka, hogy a lengyelek Danzigban a megengedett létszámú katonaságukat megszüntették azzal az indoklással, hogy a német események kényszerítik őket. Ez ellen a katonai megerősítés ellen nemcsak Németország, de a Népszövetség is tiltakozott, amely azt kívánja, hogy a

lengyel hadügyi kormány azonnal vonja ki Danzigból a létszámfelüli csapatait és hadifelszereltségét.

Ebben az ügyben ma nyilatkozott Ziem szenátor, a lengyel szenátus elnöke, aki arra figyelmezteti úgy Németországot, mint a Népszövetséget, hogy

a Danzigba felvonultatott ágyuk eldördülhetnek

és ez az első ágyulövés a háború kitörésének tüzfészké is lehet.

A HÁBORU, AMELY A LEVEGŐBEN LÓG

Eredménytelen maradt MacDonald és Daladier találkozása

Franciaország lázasan szervezi az új háborús frontot

Páris, március 12.

Beszámolt a B. L. arról, hogy MacDonald és Sir Simon Genfben igyekeznek, hogy a teljesen elakadt leszerelési konferencián valahogyan segítsenek. A leszerelési konferencia egyik legutóbbi ülésén ugyanis Franciaország akkor, amikor a nehézfegyverek kiküszöböléséről és a létszámmelésről lett volna szó, tehát akkor, amikor végre a tényleges leszerelésről kellett volna dönteni, olyan követelésekkel állott elő, amely az egész konferenciát kátyuba akasztotta.

Ebben az ügyben Daladier francia miniszterelnök előbb Londonba akart utazni, majd úgy döntött, hogy MacDonald jön Párisba és onnan közösen és együtt mennek Genfben, hogy a leszerelési konferenciát ismét útjára egyengethessék.

Ez a francia-angol kormányelnöki találkozás pénteken délelőtt megtörtént. A tanácskozások pénteken a kora délelőtti órákban kezdődtek és egyfolytában délután négy óráig tartottak.

A tárgyalásokról hivatalos jelentést adtak ki, amely így szól:

„A francia és angol államférfiak értekezlete időszerű és fontosabb gazdaság-politikai kérdésekkel foglalkozott. E tárgyalások során az államférfiak teljes mértékben felismerték a genfi probléma sürgősségét és elkötelezték magukat, hogy a többi államokkal egyetértésben megkeressék a világbéke eszközeit.”

Ilyen nagy ügyről ilyen semmitmondó hivatalos jelentést már régen nem adtak ki.

Ezzel a hivatalos semmitmondással szemben beavatott politikai körök nyomán a párisi sajtó úgy tudja, hogy a tárgyalások nem voltak teljesen eredményesek. Mindössze abban az egy kérdésben jutottak teljes megállapodásra, hogy az őshatalmi konferencia most már véglegesen felesleges és ezért elmarad. A tárgyalások során Daladier mindenek-

— Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelem, ezek eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő házi- és utazási gyógyszer. Az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a szervezetnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a Ferenc József víz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és kiskereskedésekben kapható.

előtt azt szeretne volna megtudni, hogy milyen álláspontot foglal el Anglia abban az esetben, ha Németország felfegyverkezik.

MacDonald idevonatkozólag kitérő választ adott és azt mondotta, hogy genfi

személyes tapasztalatai előtt idevonatkozólag nem tud nyilatkozni, mert csak Genfben tudja megállapítani, hogy melyek az olasz és német fegyverkezési, illetve lefegyverzési követelmények minimumjai.

A kehl-i incidens és a rohamosztatok a német rendőrségben

Ide vonatkozólag úgy az angol, mint a francia sajtó úgy tudja, hogy az államférfiak tanácskozásai alkalmával a franciák szóvá tették a kehl-i incidenst és azt a körülményt, hogy a nemzeti-szocialista német kormány a rohamosztatokat bevonta a rendőrség kötelékébe.

Berlin szerint a kehl-i incidens nem egyéb, mint a franciák fantáziájának szüleménye.

Berlin kétségbevonja, hogy a rohamosztatok behatoltak volna a semleges zónában fekvő Kehlbe és ott kaszárnyákat foglaltak volna el.

Ezzel szemben megállapítja, hogy ezeket az incidenseket azért fújja fel a hivatalos Franciaország, hogy így könnyebben rábírhassa Angliát arra, hogy az állítsa vissza az angol-francia ántántot, amelyre azonban Anglia nem sok hajlandóságot mutat.

Németországban tisztában vannak azal is, hogy úgy a kehl-i kérdés, mint a rendőrség felerősítésének ügye Genfben szintén szönyegre kerül és ezt a kérdést Franciaország mindaddig feszegetni fogja, amíg nem kap határozott választ Angliától arra, hogy az angol birodalom a francia-angol ántánt felmelegítését illetően hogyan vélekedik.

A nagyon jól informált Daily Express a német lapokkal egyetértően megállapítja, hogy

Párisban nem sikerült az angol-francia ántántot helyreállítani, de leszegezi a lap azt is, hogy az angolok is hajlandóak valamennyire a Hitler-módszerek ellen tiltakozni, de nem olyan mértékben és nem olyan formák között, ahogyan azt a franciák kívánják.

A Morning Post is osztja a Daily Express véleményét és rámutat arra, hogy Hitler előretörését illetően Anglia is aggodalmaskodik, de a tiltakozás eszközeit illetően nincs egy véleményen Franciaországgal.

HA ÖSSZEOMLIK A BÉKE...

A lapvélemények közül a legérdekesebb a Times állásfoglalása, amely rámutat arra, hogy a francia-angol ántánt felújítása és a lefegyverkezési kérdés megvitatásán

SÜTÉSHEZ
és
FŐZÉSHEZ100%-os
tisztá
KOKUSZ ZSIR

európai béke sokáig fenn nem tartható. Az az állam-szövetségi kör, amelyet Franciaország az évek során pénzzel megépített, teljesen szétborult. Egyre-másra alakulnak az ellen-szövetségek: a közép-európai szövetség, az északi blokk, az angol világbirodalmi szövetség, a kisántant külön utakon járó érdekeltsége, amelyek gyűrűjében Franciaország teljesen izolált maradt.

A biztonság, amelyre Franciaország oly sokat hivatkozott, soha sem volt gyengébb, mint ma és éppen ezért érthető, hogy a lefegyverzési konferencián a francia ellenfeltételek a hadseregeket nemzetközivé akarja tenni és azt követeli, hogy bármely tagállam ellenséges fellépése esetén a Népszövetség államai valamennyien lépjenek fel az agresszív állam ellen.

A háború, amely a levegőben lóg, voltaképpen kizárólag a francia hegemonia ellen tör, amelyet papíron az ellen-szövetségek már megtörték és most azon volna a sor, hogy ezt a papirossikert a fegyverek erejével is realizálják.

Ezért érdekli Franciaországot, hogy miképpen viselkednek Anglia abban az esetben, ha a béke összeomlana...

Választ erre Franciaország nem kapott és ez az oka annak, hogy Daladier MacDonaldnal már nem utazik Genfben.

A lefegyverkezés — ilyen körülmények között — igazán nem érdekli.

MacDonald—Mussolini—Hitler

Genf, március 12.

Ujabb jelentések szerint MacDonald azt reméli, hogy Genfben találkozni fog Mussolinivel és így az olasz véleményt illetően személyes tárgyalásokat folytat. Amennyiben Mussolini nem menne el Genfben, MacDonald attól sem riad vissza, hogy személyesen felkeresse a jelenleg Felső-Olaszországban tartózkodó Mussolinit.

MacDonald elhatározta, hogy ezeket a kérdéseket semmiesetre sem hagyja tovább nyitva és éppen ezért

mindaddig nem tér vissza Angliába, amíg a leszerelési konferencia további

menetét nem biztosíthatja.

A francia sajtó és ennek nyomán a svájci sajtó is azt jelenti, hogy MacDonald felkéri Mussolinit arra is, hogy adjon lehetőséget ahhoz, hogy MacDonald egyidejűleg Hitlerrel is találkozhassék. Ebben az esetben MacDonald, Mussolini és Hitler együtt tanácskoznának.

Ez a hármas tanácskozás Franciaországban nagy meglepetést keltett, bár a kormány körében számoltak ezzel az eszmecserével már csak azért is, mert MacDonald Daladier előtt is kijelentette, hogy az olasz és német minimális követelményeket illetően személyesen akar tapasztalatokat gyűjteni.

A jó megrágás fél emésztés.

A rágáshoz az szükséges, hogy fogai épek, egészségesek legyenek és ezt az

ODOL
szájfertőtlenítővel
érheti el.

Az **ODOL** megőrzi előrehaladott koráig fogainak épségét.

HIREK

TOMCSA SÁNDOR:

Találkozó

Ma délelőtt egy találkozó volt. Egy tizenkilencéves találkozó. Igen: 14 meg 19 az 33. A találkozó a lehető legegyszerűbb körülmények között zajlott le. Legalább a lényeg nem folyt szét a formásokba. Nem voltak zászlók, szónoklatok, nem volt bélszín mártással, még csak az állam sem képviseltette magát holmi álmos, indifferens úrral. Egy csudaegyszerű találkozó volt és rövid. Maximum tízperces. De ez alatt a tíz perc alatt nemcsak emberek találkoztak, hanem világnézetek, rendszer-eltörzslások, kancsal meglátások, gögös egyoldalúságok, általában mindazok a satöbbik, melyek meghatározzák, illetve kitöltik az egyén életét.

A találkozó három voltunk. Ketten, akik feltétlen szükségeltettek, hogy ember emberrel találkozzon — és én. Ugyis mint felesleges segítségem.

Kedd van, hetivásár. Sok ember — inkább megszokásból. Sok áru. — inkább meggyőződésből. Sok láрма — inkább fölösleges.

És látom és hallom:

Az egyik utcasarkon áll egy félkaru székely ember. Jobbkarja hiányzik. A jobbkarja hiányzik és cigarettát sít. Cigarettát sít a balkeze, a jobbkar-csonkját és a balcombja segítségével.

Valóságos artista-mutató volt, de ő a megszokás egyszerűségével csinálta. Nyomorék székely ember volt, szürke és inkább rongyos. Oh, inkább rongyos. Nagyon látszott rajta annak a jobbkeznek a hiánya.

Most a „város” felől egy szekér jön üresen, könnyen lépegetnek a tinók. A szekéren egy másik székely ember ül, egy másik idősöcske, szürke és inkább rongyos székely ember. Ezen is valami hiány látszott. Tényleg, a ballábából csak egy arasznyi volt, az meg be volt dugva egy magafaragta faládba.

Ez akkor látszott meg, mikor lebillent a szekérről, hogy a félkarutól egy kicsi tüzet kérjen.

Az nevetve mutatta, hogy még ő is „hült száju”.

A féllábu már éppen rándult, hogy induljon vissza a szekérhez, mikor fejét oldalt billentette, a kalapját felnyomta s csak nézte a félkarut. Az meg vissza. Mégis a féllábu:

— Üsmerős maga... Hol is láthattam?!

— A félkaru mosolyog:

— Ingöm láthatott elég helyt, csak a tömlécben nem voltam. De még vátahota.

— Nono, — mondja a másik s csak törli a fejét. — Melyik falusi? Hó ime, hogy a farkasok egyenek meg, — de ez már a tinóknak szól.

— Keményfali.

Aztán csend, csak a féllábu „hinnye”-get és vakarja a fejét és nézik egymást. Mégis világozóság gyul az agyokban. Megint a féllábu kezd:

— Hánybéli?

— Tizenkettős.

— Melyik marssal ment ki?

— Tuggya a sujj, kapitány ur Blett-inger vitte a bataliont.

— Akkor onnan — mondja a féllábu és már nyugodt és mindenre emlékszik — Maga geoverista volt a Kárpátokban.

— A — hagyja helyben a másik — de csak Körösmezőig. Körösmezőn túl nem juthattam. — S megbillenti a csonka karját.

— En se. Emlékszik, ott az oldaltan volt egy fűrész. Ott.

És már mennének is tovább, hogy így tisztázták a dolgokat, mégis valami megállítja a féllábut:

— Hát a segéllyel hogy áll?

— Miféle segéllyel?

— Amit a karjád kéne kapjon. — A félkaru lenyomja a kalapját:

— Sehogy. A multkor behittak Bukaresbe, elkötöttem kéccáz lejt s egy ur aszonta, hogy há még nem tudok románul? Ennél többet még nem kaptam.

— No, a nem sok.

— Nem. Há kied?

— Ingöm bé se hittak.

— Ammég jó. Legalább nem kel el a pénz.

— Me a most nagy helyt áll.

— Nagy helyt.

— Na 'stenágya.

— Kijedet is.

És ezzel aztán vége is volt a találkónak.

Fizetéscsökkenések Amerikában

Roosevelt teljesen szabad kezet kér a kormányzati kiadások szabályozására

Washington, március 12

Ma reggeli jelentések szerint Roosevelt felhatalmazást kért a szenátustól arra, hogy a hadviseltek illetményeit leszállíthassa.

Roosevelt ezen az uton 300 milliót szeretne megtakarítani.

A közalkalmazottak fizetését is le akarja az elnök szállítani. Ez a fizetéscsökkenés legfeljebb tizenöt százalékos volna és ötszázmillió megtakarítást jelentene.

Délután érkezett jelentéseink szerint Roosevelt nem elégszik meg azzal, hogy a szenátus öt ebben a két kérdésben teljes hatalmu felhatalmazással lássa el, hanem most már azt kérte, hogy

a kormányzati kiadásoknál általában szabadkezet kapjon és tetszése szerint csökkenthesse a köztisztviselők fizetéseket, a nyugdíjakat és a hadirokkantoknak járó illetményeket.

Arról, hogy a szenátus hogyan fogadta Roosevelt kívánságait, még nincs jelentésünk, de abból, hogy Roosevelt gazdaság-politikai kérdésekben a bankpánikra hivatkozással teljes hatalmat kért és abból, hogy most a fizetések megállapítását illetően is szabadkezet akar, arra kell következtetni, hogy Amerikában is hovatovább kialakul egy olyan fajta diktatura, amely az alkotmányos tényezők felhatalmazása alapján kap abszolút jogot.

— Vasárnap lesz a brassói Magyar Általános Gazdasági Szövetkezet alapító okiratának előírás szerinti aláírása. Jelenítettük, hogy a szövetkezetek bukaresti felügyelősége a brassói Magyar Általános Gazdasági Szövetkezet betérjesztett szabályait elvben jóváhagyta, ragaszkodik azonban ahhoz, hogy az alapítóokirat aláírása a rendőrségi kiküldött jelenlétében történjen meg. A szövetkezet vezetősége ugy állapodott meg a rendőrkészlettel, hogy vasárnap, március 12-én délután 4—6 óra között az alapítási okiratot felfekteti a római katolikus elemi fiúiskola tantermében, ahol a rendőrségi kiküldött is megjelenik, hogy az aláírások a törvényes formásoknak megfelelően történhessenek meg. Az igazgatóság felkéri a szövetkezet tagjait, úgy az újonnan belépetteket, mint azokat is, akik most jelentkeznek a belépésre, hogy jelenjenek meg a fent megjelölt időben és helyen az alapító okirat aláírására. A törvény 100 aláírást kíván s ha ez a 100 aláírást a tagok elmaradása miatt most nem lesz meg, úgy a hiányzóknak a rendőrségre kell felfáradniuk az aláírás megejtésére.

Megkezdődött

a Román Állami Osztályosjáték 3. játéka
I. osztályú sorsjegyeinek eladása
FORTUNA FÖKKOLLEKTURÁJÁNAK
Erassó, Weiss Mihály-u. 5
1/3 sorsjegy 125 lej.

— Elmarad az idei parangy-derby. Londonból jelentik: A kaliforniai Angels Campben a pénzügyi válság miatt az idén nem tartják meg a szokásos parangy-futtatást. A kaliforniai „parangy-derbyre” Amerika minden részéből szoktak „versenyállatokat” benevezni.

— KIFOSZTOTTAK EGY TRAFIKOI MAROSVÁSÁRHELYEN. Tudósítónk jelenti: Szombatra virradó éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak Filip István Sándor János-utcai trafikjába. Összesen 23 ezer lej értékben vittek el dohányárut és készpénzt. A rendőrség nyomoz.

— UJJLENYOMAT MINDEN AMERIKÁBA ÉRKEZŐ KÜLFÖLDIRŐL. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok bevándorlási hivatala elrendelte, hogy valamennyi beutazó külföldi állampolgártól ujjlenyomatot kell venni. A rendeletet azokra az idegen honosokra is alkalmazzák, akik állandóan az Egyesült Államokban laknak és külföldi utjukról oda visszatérnek.

— NÉHA A MOSTOHAANYÁNAK IS ROSSZ A SORSA. Marosvásárhelyről jelentik: A közeli Csiba községben Tanase Anna asszonyt mostoha fia, Kádár Antal annyira elverte, hogy a szerencsétlen asszonyt a kórházba kellett szállítani, mert a lába is eltört és belső sérülései is vannak. Kádár Antalt letartóztatták és bekísérték a marosvásárhelyi ügyészségre.

— ÉKSZERTOLVAJNAK CSAPOTT FEL A SZOBALÉANY. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad rendőrség az állomáson letartóztatta Szilágyi Julianna szobalényt, aki Kolozsváron Rosianu pénzügyi felügyelőtől rengeteg ékszert s köztük értékes briliánsgyűrűt lopott el. A lány biharmegyei szülőihez akart utazni, de a távirati jelentés gyorsabb volt, mint a vonat s a detektívek már várták az állomáson.

— STATISZTIKA A SZINVAKSÁGRÓL. A newyorki optikai társaság 6500 embert vizsgált meg szinlátó képességük dolgában. Kiderült, hogy a férfiak hat százaléka szinvak, míg a nők százalékaránya 1,3 volt. Teljesen szinvak azonban csak két férfi és egy nő volt: A legtöbb esetben az illető csak a vörös és zöld színt nem látta. A szinvakság a legtöbb esetben születési hiba, amelyből nem gyógyul ki senki.

— EGYSZERŰEN „KÖLCSÖNVETTE” AZ ISKOLAALAPOT. Nagyváradról jelentik: Jon Mangra csekei tanítót előállították, mert kiderült róla, hogy incesi község iskolaalapjából 44 ezer lej elvett. A tanító beismerte, hogy elköltötte a 44 ezer lejt, de a pénzt ő csak „kölcson” vette fel az iskolaalapból. Mihelyt pénze lesz, nyomban visszafizeti. A kérdéses 44 ezer lej miatt egyébként elmaradt az egész tervezett iskolaépítés s az előadásokat most egy kis parasztházban tartják, amely egészségtelen és piszkos. Felekezeti iskolát ilyen épületben egy pillanatig sem tűrnének meg. A törvényszék újabb tanukat idézett be a Mangra-ügy tárgyalására, amit éppen ezért későbbre halasztott el.

UJ KALAPDIVAT

Az új tavaszi kalapdivat:
A „cseresznyés kosár”. Rémes!
De legalább a legcsunyább hölgynek is így bókolkhatunk:
„Hogy a maga feje milyen édes?!”

KÜLPOLITIKA

Ehol
A Népszövetség diadala:
Jehol...

★ WOLFF OSZKAR TÜKÖRGYAR és üvegciszolda, Brassó, Uzoda-utca 5. sz., Vám-Gyár-ut sarok, telefon száma 43. Tükrök minden minőségben és árban. Autó-üvegek, hajlított üvegek, stb., tükrőjavító műhely.

— MILYEN IDŐ VÁRHATÓ. Budapestről jelentik: A budapesti időjárás-vizsgáló intézet jelentése szerint változóan felhős idő várható. A felmelegedés egyre gyorsabb ütemű lesz.

— Csak becsületsértésért ítélte el a tábla Kövér Gusztávot. Temesvárról jelentik: Popovici Péter megyei prefektus és Reu Illés határrendőrségi inspektor annakidején rágalmozási pert indítottak Kövér Gusztáv dr. ellen. A per alapját az a nyílt levél képezte, amit Kövér lapjában Mihalache akkori belügyminiszterhez intézett s amelyben azt írta, hogy Popovicival elégedetlen a megye, Reu pedig egyes ügyekben nem nyomoz kellő eréllyel. Így például az ellene elkövetett revolveres merénylet ügyében sem járt el azzal az eréllyel, ami kötelessége lett volna. A törvényszék igazoltnak vette a rágalmozást és egy havi fogházzal sújtotta Kövér Gusztávot. Az ügyben másodfokon most hozott ítéletet a tábla. A miután csak a becsületsértést látta fennforogni, a vádlottat 25 ezer fő és 15 ezer lej mellékbüntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen Reu és az ügyész semmisségi panaszt jelentettek be.

★ Február 7-én Brassó—Kovácsna 519. számú taxiról egy gyógyszerkelet tartalmazó csomagot elloptak. Nyomravezető 1000 lej jutalomban részesül. Kovácsnai gyógyszerár.

★ FINOM TURÓS GOMBÓC elkészítési módja: 100 gm. Cserst habosra keverni, háromnegyed kg. áttört turóval, 1 üveg tejföllel, 3 tojással, 3 tojás sárgájával, cukorral, sóval jól összekeverni, morzsával megkenyíteni, 1 kanál lisztet hozzákeverni, kis gombócot formálni, sósvízben megfőzni, Ceresssel, morzsával és porcukorral bevonni.

— TEMESVARI HIREK. Tudósítónk jelenti: Stauer Mihály betöréssel gyanúsított borbélysegéd a város határában lelőtte az őt üldöző Botos Nicolae rendőrt. Az eset a múlt év júniusában történt. A lugosi törvényszék 15 évi fegyházzal sújtotta a rendőrgyilkost. A büntetést a temesvári tábla most jóváhagyta. — A klopodiai csendőrség elfogta és az ügyész ségre kísérte Stancu Nicolaet, a környék hónapok óta rettegett banditáját, aki főképpen parasztokat fosztott ki. — A temesvári józsefvárosi állomáson tettenérték Stangu János éjjeli őrt, amint az egyik gyűjtővagont fosztogatta. Átadták az ügyészségnek. — Temesváron régebbi idő óta lopkodták ismeretlen tettesek és kapuk és ajtók rézkilincseit. Most tettenérték a különös tolvajokat két munkanélküli, Menhart Emil és Ádám Antal személyében. Átadták az ügyészségnek.

— TÖBBE KERÜL AZ AMERIKAI FEGYENC, MINTHA AZ EGYETEMRE JÁRATNAK. Newyork állam börtöntitig igazgatóságának jelentése szerint a fogházakban, börtönökben, stb.-ben őrzötté hezezer fogoly tartása az államkincstárnak fejenként heti tíz dollárba kerül. A jelentés hozzáteszi, hogy egy fegyenc többre kerül a börtönben, mintha a legköltségesebb egyetemre küldenék tanulni.

— FRITZ KORTNER BRASSÓI VENDEGJÁTÉKAT városszerte nagy érdeklődéssel várják, éppugy, mint bukaresti szereplését. A jegyelvétel szerint telt házzal lehet számítani. Jegyek Hiemeschnél kaphatók.

★ MEGHÍVÓ. A Hétfalusi Takarékpénztár R. T. XXXIII-ik évi rendes közgyűlését 1933. március 26-án, vasárnap d. u. 3 órakor tartja az intézet csernátfalusi helyiségében, melyre a részvényesek ezennel meghívotnak. Határozatképesség esetén a gyűlés április 9-ére halasztatik el.

— FELESÉG MINT BARHOLGY. Egy berlini bíróság előtt egy ember válpőrt indított a felesége ellen, mert ez egy bárban mint bárhölgy keresett és talált alkalmazást. A lipcei főtörvényszék ítéletében jogosnak mondta a férj kívánságát, mondván: „Ha még olyan elsőrangú üzletlő is van szó, a báralkalmazott működésével olyasmilami van kapcsolatban, ami egy feleség hivatásával nem fér össze. Legalábbis megállapítható, hogy minden bárhölgynek a bár látogatóival szemben messzemenő előzetes engedélyt kell tanúsítani, hogy az minél többet fogasszon. Evégből a látogatóval szemben tehát intímebb kell hogy legyen, mint ahogy egy feleséghez illik.”

★ OLVASÓINK b. figyelmét e helyen is felhívjuk, az országzerte ismert Heinrich Franck Söhne S. A. R. Bucuresti—Brasov cég hirdetés-sorozatára.

— A BRASSÓI REFORMATUS NŐSZÖVETSÉG estélye az „Astra” színház nagytermében teljesen megtöltött közönség jelenlétében igen szép erkölcsi és anyagi siker jegyében folyt. A lelkes műkedvelő gárda Nemes Nagy Lajos kitűnő rendezésében Bónyi Adorján: „Egy kiscsók” című vígjátékát igazi felkészültséggel adta elő, úgy, hogy a közönség az előadás elejétől végig a legteljesebb érdeklődéssel kísérté s állandó nyitlansággal figyelt az előadás fejétét tetszésének. A szereplők közül különösen ki kell emelnünk a főszerepet vívó Astatalos Juditnak, Kabdebó Zoltánnak, valamint Balogh Mihálynak, Vogel Lónak és Balogh Mihálynak művészi játékát, de a többi szereplők is, Vogel Lenke, Imreh Irén, Dániel Etelka, Kovács Etelka, Nemes Nagy Márta, Nemes Nagy Lajos, Vermes Rezső, Soós Lajos, ifj. Puskás Kálmán, Both Pál és Vezseny József, mindannyian egyaránt hozzájárultak az előadás szép sikeréhez. Külön kiemelendő a színpadi rendezés izléses és gondos munkája, ami Kónya Pál színpadi rendezőnek érdeme. A rendezés nagy körültekintést és fáradságot igénylő munkáját Dániel Viktorné elnöknő, valamint László Kálmánné és Lusztó Miklósné szakosztályvezetők végezték, a nőszövetségi tagok buzgó támogatása mellett. Munkájuk eredményeként tekintélyes összeget sikerült a Nőszövetség szegényei fellegyőzésére biztosítani.

UJABB
**BUTOR-
ÁRREDUKCIO**
**SZÉKELY
ÉS RÉTI**
Butorgyárában
BRASSÓ
BUKAREST
MAROSVÁSÁRHELY

FRITZ KORTNER BRASSÓBAN

III.

15.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár - Központi Főveltemi Könyvtár - BCU Cluj-Napoca

A KÁVÉS, AKI ZENESZÓRA SIR...

Csöndes és tanulságos beszélgetés a nagy szomorúságról ott,
ahol vigadni kellene

Szombat, március 12.

Ablakok világossága csalta be az éjszakában. Fény és élet. A zene is kihallik az utcára.

Jó, hogy az ablakok le vannak függönyözve. Az ember kedvet kap a belépésre és csak amikor belép, akkor ijed meg a tántorgó ürességtől, ami benn fogadja.

Három asztalnál ülnek.

Az egyiknél egy gyomorbeteg ügyvéd újsgöt olvas. Előtte egy pohár bikszádi víz és szódabikarbóna. A bikszádi vízért három lejt fizet, de viszont vesznek a főpincérrel, egy a szódabikarbóna már megint nem fizet.

A másik asztalnál két életunt kereskedelmi üzlet. Egy-egy fekete áll előttük és arról beszélnek, hogy ma megint nem lehetett semmit inkasszálni. Inzolvens a piac.

A harmadik asztalnál egy részeg városi tisztviselő spriccezik.

Három vendég.

Tíz pincér.

Két borfiu.

A főúr.

És egy nagyon szomorú, nagyon alázatos ember:

A tulajdonos.

Egyébként hétköznap este van. Pontosabban, kedd este. Minden csillár ég a kávéházban. A villany hektóvattja egy lej nyolcvan forint.

Három pincér veszi fel a rendelést. Az ember szinte szégyelli kérni az obligát feketét, szes pohárban, két cukorral. A fekete 11 lej minden benne van.

A kávéház havi bére 11.000 lej.

Ebben viszont még nincs minden benne.

Sőt. Semmi sincs benne.

A zene játssza a részeg városi tisztviselőnek a régi, de éremlyítő slágert: Ha még egyszer sirni fogsz...

PANASZ, ZENE MELLETT

A kávé az asztalomhoz ül és illusztrálja zenét. Sir.

— Tönkrementem. Becsukhatok és újra feltehetem a hangerőt. Ujra elmegetek főpincérnek. Ha ugyan állást kapok. Forgatom a pénzt, jövedelem semmi, a terhek elviselhetetlenek.

Adó, adó, adó.

Jövedelmi, forgalmi, globális és szeszadó. A jövedelem kétharmad része.

Ez csak az állami. Ezután jön a városi adó. A villany, a házbér, a személyzet, a társaság, a büntetés.

Hétfőn nincs forgalom, kedden sincs és szerdán, csütörtökön, pénteken sincs.

Szombaton megtelik a kávéház.

Behozza a napi rezsit, esetleg a háromnapit. Négy nap még mindig deficitet. Az állóság viszont nő. Mint a folyó vize árad, esős tavaszi napokon.

Az emberek leszoktak a kávéháztól. Négy klub is van a városban. A klubban nem lehet az a fogyasztás. A kávéház, elvesztette a vonzerejét. Mulató ember alig van. Ha van: pincért iszik. Vagy kocsisort. Ma már azt vendéget is megbecsülik, aki egy félliter kocsisort rendel. Régen csak az kapott jó szolgálat, aki buteliással kezdte.

NEM MULAT MÁR SENKI

A mulató ember eltűnt. Korán fekszik az emberek. Akinél van, munkába megy. Nem lehet már elkészni, nem lehet már a délutánt a hivatalban szunyokálva ellazítani.

Akinél nincs munkája, annak nem jut kávéházzal. Délután ugyan beáratolankodik és általában leszerénykedik egy hátulsó asztalhoz, hogy ingyen elolvassa a lapokat.

A hajdani törzsvendég az első tükörelablak lecsúszott a legutolsó asztalig, ingyen olvas. Olyan reménytelenül néz a pincérre, hogy az már meg sem kérdi, mit parancsol.

Éppen nem parancsol ő már. Csak végigolvasa a lapokat és csendesen, ahogy jött, kikerül az ajtón.

De eltűnt a délutáni vendég is. A hajdani háromszáz fekete helyett, ma mindössze negyvenötven fekete megy el. Napi ötszáz lej, ebből tizenöt-husz komplett-reggeli; 400 lej a napi lözung, hétköznap nem haladja túl a kétezer lejt.

A rezsit minimálisan háromezer lej.

Van olyan vendég, aki csak egy pohár szesz pohár fogyaszt. Van olyan, aki csak egy lejt.

A kávé már rég tönkrement, csak még

A hajótöröttek nagy szigetén

huzza az igát, ameddig lehet. Ameddig még a hitel tartja. A hitelezők futnak a pénzük után. Tudják, ha a kávéház becsuk, semmit sem kapnak. Tovább hiteleznek tehát, várva a jószerecsé, várva valami rettenetes csodát, konjunkturát, inflációt, forradalmat, vagy ellenforradalmat. Mindegy. Valamit, ami újra rászoktassa az embereket a kávéházra. Valamit, amit meg kell beszélni. Valamit, ami felett vitatkozni lehet. Valamit, ami újra ráeszmélteti az embert, hogy társas lény, hogy melege, vitatkozássra, hallgatóságra, magyarázóra, füstre, bűdösségre, zajra, egyszóval kávéházra van szüksége.

Okokat és magyarázatokat keres a kávé. Azt mondja, hogy nem igaz, hogy nincs pénz. Klubra van pénz. Mindenre van pénz, hát éppen kávéházra ne legyen?

AZ EMBEREK MEGSZOKTAK
A NAGY ESEMÉNYEKET

Az is baj — mondja, — hogy az emberek megszokták a nagy eseményeket.

— Régen, kérem, — magyarázza — volt az újságban egy kiadós szenzáció. Egy Haverda-féle gyilkosság, vagy Tisza letörte a parlamentben az ellenzéket, vagy az a költő... hogyishívják... az az Ady... furcsa verseket írt. Az emberek elolvasták az újságot és ebéd után hazaládtak a kávéházba, mert meg akarták beszélni a dolgokat a polgármesterrel, aki politikában volt szaktekintély, vagy a helyi szerkesztővel, aki irodalmi kérdésekben volt pápa.

— ...de ma, kérem. Miről beszéljenek? A japán— kínai háborúról? Két érdekel az ma, kérem, mikor elsején még senkinek sincs kifizetve a házbére? Vagy Hitler? Vagy Oroszország? Megszokták az emberek a nagy eseményeket és nem is szeretnek beszélni róla. Abban megyek én tönkre, hogy olyan törté-

Kommunista szervezkedés miatt

36 villamos kalauzt és kocsivezetőt tartóztattak le Budapesten

Budapest, március 12.

A budapesti rendőrség politikai osztálya értesülést szerzett, hogy a Beszkárt személyzeténél, különösen a villamos kalauzok és kocsivezetők között kommunista propaganda kezdődött, amit befurakított idegen elemek szítanak. A rendőrség a bevezetett nyomozás során

összesen 36 kalauzt és kocsivezetőt tartóztattatott le.

A későbbi kihallgatások során aztán a letartóztatottak közül 20 embert szabadlábra helyezték, de az eljárást ezek ellen is folytatja. Tizenhat kalauzt és kocsivezetőről részben beismerés, részben más bizonyítékok alapján kiderült, hogy ak-

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A német kormány különböző gazdasági megszorításainak következtében Aradon a román tojásárának Németországba irányuló kivitele az utóbbi napokban teljesen megakadt. Emiatt a tojás ára rohamosan esik a valószínű, hogy már a köznapokban 80 banira száll alá. Az esős gazdasági és exportkörökben élénk nyugtalanságot keltett.

Franciaország most állapítja meg a beviteli kontingenseket a folyó év második negyedére. Aki tehát a folyó második évnegyedben Franciaországba élősertést, friss sertéslúst, friss marhát és borjúhúst, sózott és pácolt húsműveket, elkészített húsokat, sonkát, stb. óhajt kiszállítani, a francia importőr útján adja be f. hó 25-ig kérvényét a francia földművelésügyi miniszternek. Cím: „Ministère de l'Agriculture, Direction de l'Agriculture 66 Bureau 78, Rue de Varenne, Paris 7e”. A borítékra feltűnő helyen megjelölendő: „Autorisation d'importation” (behozatali engedély).

Március 17-én és 18-án ül össze a balkánközi konferencia előkészítő tanácsa

MÉLYEN

LESZÁLLÍTOTT

ARAK

nelmi időket élünk. A fene egye meg az egész történelmet.

— A rádió is baj, kérem. Már zenét hallgatni sem jönnek az emberek a kávéházba. Otthon hallgatják Kurina Simit, vagy a londoni Savoy-jazzt.

A jazz-primás abbahagyja a muzsikát. A részeg spriccező fizet és elmegy. Husz lejt ad a zenének. A primás hajlong és mikor a vendég kitántorog az ajtón, észrevétlenül köp egyet utána. Egy felőráig huzta a fülébe. A fagyás könnyebb dolog.

MANCIKA A TAXIBA

— Az is hiba kérem, hogy nincsenek rendes nóták. Mondja már, hogy mulatni akar valaki. Hát mi mellett mulasson? Ilyeneket énekelnek kérem, hogy: „Mancika üljön a taxiba, viszem a lakiba”. Hát kérem, lehet emellett mulatni? Hát van kedve ilyen nóták mellett bort, vagy pláne pezsgőt rendelni.

AZ ENGROS-OSZTÁLY

SOLAVICI

NAGYARUHAZAKBAN

BUKAREST, STR. LIPSCANI No. 37.

TÖKÉLETESEN FEL VAN SZERELVE

TAVASZI KÖTÖTTÁRUCIKKEKKEL:

— Z O K N I

— HARISNYA

— KESZTYÜ

FRANCIA SPORTSAPKÁK, NYAKÉKEK

Vagy azt mondja egy másik nótá: „A ház-bérem nincs kifizetve, hopp, de azért egy nagyot mulatok”. Ha ezt a zene elkezd játszani, hát a vendégnek mindjárt eszébe jut, hogy milyen disznóság az, hogy ő itt szórja a pénzt és a házbére tényleg nincs kifizetve.

A pincérek a csillárt oltogatják. Minek éj-n annyi villany. Hektóvattja egy nyolcvan. A főúr lözungöt csinál. A vendéglős nagyot ásit.

Éjjel egy óra van. Zár a kávéház.

Zörögve hull le a redőny. Nemsokára úgy is marad. Egy tábla kerül rá, románul, magyarul:

— Ezen üzlet kiadó!

A kispolgári élet utolsó mentőváltat is fojtogatja a válság százkaru polipja. Egy darab mult, egy darab fény nemsokára ismét kiszakad az életünkéből.

Baradlai László

osztottan tárgyalja a kivitel szempontjából számbavehető mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi ágazatok valamennyi kérdését. A kongresszusra vonatkozólag felvilágosítást nyújt az „Union Française des Industries Exportatrices”, Páris 5, Place du Palais Bourbon.

A jugoszláv és a német kormány megbízottai között Berlinben folyó ideiglenes kereskedelmi szerződési tárgyalások váratlanul megszakadtak. Ennek következménye, hogy a jugoszláviába érkező német árukat maximális vámtételekkel sújtják, míg Németország a jugoszláviai importcikkekre az általános vámtételeket alkalmazza.

A francia kormány kontingentálta a borbéhozatalt. Ugyanakkor felemelték a vámját és több törvényjavaslatot terjesztettek elő egyes cikkek vámjának emelésére. A vámemelés a borsóra, a borkősavra, narancsra, rizsre, aszalt gyümölcsre, spárgakonverzre, aszfalttra és ipari zsiradékokra fog kiterjedni.

A francia árucsereforgalom megjavítására irányuló tárgyalások Oroszországgal még nem vezettek eredményre, mert a háború előtti adósságok kérdésében még mindig nem tudtak megegyezni.

A német—román kereskedelmi kamara állandó kirendeltséget állít fel Temesvárott, melynek különösen jelentős exportüzerepet szánt, mégpedig a német vegyipari szempontjából. Arról van szó, hogy a Németországból behozott kémiai cikkek ellenében a kamara a Bánságból kompenzációs alapon megfelelő mennyiségű mezőgazdasági terményt közvetlenül Németországba.

A kormány most terjesztette be Lengyelország és az Egyesült Államok közötti kereskedelmi egyezmény ratifikálására vonatkozó javaslatot a sejm-ben. Ed-dig a két ország között csak ideiglenes megállapodások voltak.

VILÁG-MÁRKÁ!

„OLLA”

GUM.?

Egészsége érdekében óvakodjék súlyú utánzatoktól

TENISZ- és ATLÉTIKAI
felszerelések a legolcsóbbak
TRITSCH-nél
BRASOV
Kolosfürdő
Viszonteladók az engros-árak

Aki nem tudja mi a fájdalom

és egyéb orvosi apróságok

Egy komoly amerikai orvosi folyóirat érdekes közleményben számol be egy 45 éves férfiről, aki nem ismeri a fájdalom érzését. Kora gyerekkora óta, bár a legkülönbözőbb balesetek érték, többször megsérült, lábát is tört, súlyos középfülgyulladásra esett át, kezét megégette stb., soha fájdalomról nem panaszkodott. Egy barátja tanácsára a különös tulajdonságát használta a később megélhetési célokra: artista lett és variációkban lépett fel, mint „élő emberi gombostűpárna”. Tizenkilenc hónapon keresztül a színház délutáni és esti előadásán átlag 50–60 gombostűt szurkáltak belé, szöveget vertek a tenyerébe és hosszú kalaptűt szurkáltak a két arcán. Ez a produkció semmilyen fájdalommal nem okozott neki, a szurkálási sebek gyorsan gyógyultak. A tüket, szöveget persze minden alkalommal gondosan sterilizálták.

A jelenség orvosi magyarázata még meglehetősen hiányos, de mint tény, tudomásul kell vennünk, hogy a fájdalomérzésnek előfordulnak ilyen veleszületett hiányosságai, amelyek egyes egyéneknek különböző fokban lehetnek jelen.

Nemrégiben jelentkezett egy kórházi ambulancián egy 18 éves fiatalember, aki orvosi tanácsot kért hasonló irányú artista ambíciói számára. Az érzéstelenség nem volt olyan tökéletes, mint az amerikai esetben, de a gombostű és kalaptű produkciót valóban megcsinálta. A szurkálások közben szemmelláthatólag szenvedett és nagy önuralommal tudta csak a produkciót befejezni. Különben teljesen egészséges volt és e különös csökkentett fájdalomérzésen kívül semmi kóros tulaj-

donságot nem mutatott. A vizsgálat után természetesen azt az orvosi tanácsot kapta, hogy ne menjen a „fakir” pályára, maradjon csak a gyalapadja mellett.

A különleges érdekességet az adja meg az ilyen eseteknek, hogy a fájdalomérzés kiesése az ilyen egyéneknek nem mondható kórosnak. Ismeretesebb ugyanis egyes körülírt területekre szorított érzéstelenségek, amelyeknek bizonyos idegrendszeri betegség az oka. Ezek egyik csoportjánál a meleg-hideg és a fájdalomérzés a hiányos. Az ilyen emberek, ha megégetik a kezüket, csak az égés szaga teszi őket figyelmessé a balesetre. Egyes tudósok szerint Mucius Scaevola is ilyen természetű lehetett. Persze, ez a pár ezer évvel később felállított diagnózis nem egészen biztos.

Ilyen későbbi diagnózis felállítását próbált meg nemrégiben egy német orvos régi egyptomi reliefek alapján egy két és félszer esztendő előtt élt királykisasszonyon. A kissé elkésett diagnózis angoloktól állapít meg a relíefen látható testalkat rendellenességek alapján. Az orvos azonban nem elégszik meg magával a diagnózissal, hanem érdekes további következtetést is von le belőle: az egyptomiak napimádása szerinte azon alapulhatott, hogy a napsgár áldásos gyógyhatása ép az ilyen megbetegedések kapcsán ismeretes volt a papok előtt és talán az istenítés útján akarták népszerűvé tenni a napozás áldásait az észérvek számára nehezebben megközelíthető lakosság előtt. Ha így volt, akkor a régi egyptomi papok nagy pszichológusok és még jobb emberismerők voltak és jól választották meg a módot arra: hogyan alakítsák át a napimádást az észszerű és hasznos napkultúrává.

A rövidlátás, ha nem túl nagy mérté-

kü, nem okoz nagyobbarányú kellemetlenséget és a szemüvegviselés nem igen szokott terhére lenni senkinek. Egy német professzor elmélete szerint a rövidlátás megelőzése azonban még sokkal egyszerűbb, mint a meglévőnek üveggel való korrigálása. Szerinte a legtöbb rövidlátásnak az az oka, hogy előrehajlott testtartás mellett olvasunk és írunk és a nehézségerő hatására a szemgolyó tengelyirányában meghosszabbodik. Különösen a gyermekkorban van nagy hatással a szem alakjára a rossz fej- és testtartás. Az előre tekintő szem alakja normális marad és ha munkaközben közel-nézéskor is megtartjuk ezt a szemállást, úgy a szem normális látásu maradhat akkor is, ha egyébként örökletes alapon hajlama volna a rövidlátásra. A professzor szerint, ha a kora gyermekkortól kezdve ellenőrizzük gyermekeink helyes testtartását, úgy végeredményben a jövő nemzedékben kevesebb lesz a szemüveges ember. Tekintve, hogy az egyenes testtartás egyúttal a gerincoszlop helyes irányú fejlődésének is kedvez, remélhető, hogy ez előírások betartása esetén a jövő nemzedék nemcsak jószemű, de egyenes gerincű is lesz.

Kellner Dániel dr.

A GYÜMÖLCS-KERTÉSZET

Különös tekintettel a gyümölcsfák betegségei elleni védekezésre.

Irta: **Dr. BERNÁTSKY JENŐ**
egy. m. tanár

ÁRA: 120.— LEI — 53 rajz.

Kapható a

Brassói Lapok
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

„Tejes-Franck”-nak

nevezik a takarékos háziasszony új kávéitalát!

1–2 evőkanálnyi „Valódi Franck”

egy liter forró tejbe morzsolandó.

Keverés közben újból felforraljuk

és végül leszűrjük. — A

„Tejes-Franck”

egészséges,
ízletes
és...
olcsó!

8.

A sepsibodoki református egyház 1933. március 14-én délelőtt 10 órára nyílt árverést hirdet 60 hold erdő-ingatlanának talajostól való eladására, melynek talaját az egyházközség esetleg visszavásárolja. Az erdő faállománya 50 százaléban cseredorog, 50 százaléban elsőrangú bükk. Felvilágosítást bővebben a lelkési hivatal nyújt.

GOMBOS URISZABÓSÁGA

Brassó, Kapu-u. 41.
Férfi öltönyök, felöltők stb.
elegáns, szolid kivitelben, jutányos árban készülnék.

A Magyar Könyvpiac nagy újdonsága!

SINCLAIR LEWIS:
Egy modern asszony szíve

A modern nő típusa, aki egyformán akar közéleti hírnevet, üzleti elismertetést, szabadságot, gazdagságot és szerelmi boldogságot. A 460 oldalra terjedő Nobel-díj nyertes világhírű amerikai író legújabb grandiozus regénye egész vászonkötésben 144 Leibe kerül. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Kapu-utca 56–58 az udvarban.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzeti hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Parkett készpénzért, vagy betétkönyvre 55%–75%-ig legolcsóbban szállít. Parkettgyár. Eladási megbízott Daniel József, Brassó, Kut-utca 94.

FLEISCHMANN MANCI a

„DAISY”
KALAPSZALON tulajdonosa
Brassó, Kórház-utca 27
bécsi tanulmány- és bevásárlási

utjáról megérkezett a legújabb és legsikkesebb tavaszi modellekkel a mai viszonyoknak megfelelő olcsó árakon bocsátja a m. t. közönségrendelkezése

Eladó ház: 1 üzlethelyiség, 5 szoba, 1 pékműhely kementével, istálló, csűr, nyári konyha és pince. Érdeklődni Goldstein cégfestőnél, Katonakórház-tér 26. 1513

Belvárosban, forgalmas helyen jól bevezetett férfi- és női fodrászüzlet, elköltözés miatt sürgősen eladó. Cím 1511. szám alatt a brassói kiadóban.

TÜKÖRGYÁR és ÜVEGCSISZOLDA WOLF OSZKÁR

BRASSÓ, USZODA-U. 5
Vám-Gyár-utca sarok.
Telefon 443.

Tükrök minden minőségben és árban. — Butor- és auto-üvegek, hajlított üvegek. Üvegraktár — Tü. körjavítások

Mészárszék, teljes berendezéssel, jóforgalmu helyen azonnal átadó. Cím 1500. sz. alatt a brassói kiadóban.

BURGONYAT, elvetni való rózsát vennék ötven-száz mázsányit. Cím: Aszód, Oradea, Saspalota. 1509

Egy jókarban levő CHEVROLET TEHERAUTÓ eladó. Kovács Sándor, Dálnic. 1512

GÉPKÖZPONT, Brassó, Vár-utca 44., használt gépeket jutányosan közvetít, bejelentett gépeket számon tart. Válaszbélyeg melléklendő. 1499

BABOT, DIÓBELET jutányosan szállít Vincze József, Alba-Julia. 1508

Állást nyer

Keresek társat egy jólmenő üzlethez, cca 100–150.000 lej. el. Cím a kiadóba leadandó „Biztos existencia” jelige alatt. 1503

Két vagy három jó formázót keres Gustav Wilhelm, Cserépkályahyág, Sibiu, Str. Rotarilor No. 5. 1506

Állást keres

INTELLIGENS urinő, ki háztartásban perfekt, házvezetőnőnek ajánlkozik magános uriházhoz. Dézsiné, Str. Lunei 3., Oradea. 1490

Nagyipari üzemek szolgáltatában szerzett széleskörű műszaki gyakorlattal rendelkező, fémipari képesítéssel bíró gépészeti szakember megfelelő elhelyezkedést keres. Szíves megkeresést „Bizalmas állás” jelígre a kiadóhivatalba kér. 1514

Lakás

2, 3, 4 szobás, modern lakások, központi fűtéssel, Brassó, Str. Juliu Maniu 61. szám att kiadók. 1457

Üzlethelyiség kiadó azonnalra, Gyár-ut 8. alatt, forgalmas helyen. Érdeklődni ugyanott.

Szoba, konyhát keresek. Ajánlatokat „Belvárosihoz közel” jelígre a brassói kiadóba kérek. 1502

Vegyes

Varró és szabászáti iskola

Brassó, Szent János-utca 3., I. emelet
Szakszerű kiképzést nyújt varrásban és szabásban, külön szabászáti tanfolyam azok számára, akik csak szabni akarnak tanulni.
Olcsó árak! Olcsó árak!

ELISMERTEN

a legjobb román szótár a Dr. Dávid György-féle nagy kézi szótár.

Részenként több mint 24 ezer címszó tartalmaz. Román-Magyar rész 80.— II. Magyar-Román rész 80.— a két rész együtt költve egész vászon kötésben 180.— lej.; díszes félbőr kötésben 240.— lej. — Kapható minden könyvkereskedésben. — Kiadta a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYA